

Cirkulärnr: 1994:124
Diariernr: 1994:1574
Handläggare: Ingrid Kennborn
Avdsek: AK Vård
Datum: 1994-06-23
Mottagare: Kommunstyrelsen, Omsorgs- och handikappfrågor
Rubrik: Utförd personlig assistans, ersättning från staten
Bilagor: Blankett

Handläggare
Ingrid Kennborn/ZB

1994-06-23

Kommunstyrelsen
Omsorgs- och handikappfrågor

Utförd personlig assistans, ersättning från staten

Detta cirkulär redovisar resultatet av överläggningar mellan Riksförsäkringsverket (RFV) och Svenska Kommunförbundet och behandlar framförallt de kostnader och den situation som uppstår när kommunen på uppdrag av en enskild person som beviljats assistansersättning av försäkringskassa enligt Lagen om assistansersättning (LASS) önskar få hela eller delar av assistansen utförd av kommunen. Syftet är också att klargöra ansvarsförhållandet mellan kommun och försäkringskassa.

Ansvar enligt LSS

Den person som är assistansberättigad enligt Lagen om assistansersättning kan begära att få assistansen utförd av kommunen. Kommunen har då ansvar för att i samråd med den enskilde anordna personlig assistans. Kommunen har dels LSS-ansvaret inkl. det sk basansvaret, dels ansvaret att på uppdrag av den enskilde som är assistansberättigad utföra personlig assistans.

Enligt LSS har kommunen det grundläggande ansvaret för funktionshindrade. Det innebär att kommunen själv finansierar det samordnande arbetet, samt insatserna enligt 9 §.

Kommunerna skall

- ha det yttersta ansvaret för att behovet är tillgodosett oberoende av försäkringskassans beslut
- ha ett subsidiärt finansiellt ansvar i förhållande till försäkringskassan
- ge personlig assistent eller bidrag till personer som bor i gruppbostad
- alltid stå beredd att tillhandahålla personlig assistans eller bidrag
- i samråd med den enskilde anordna assistansen i egen regi eller uppdra till kooperativ eller annan entreprenör att svara för assistansen

- tillgodose tillfälligt behov av personlig assistans utöver varaktigt behov
- på den enskildes begäran sätta in vikarie vid sjukdom
- mot betalning låta de assistenter som är enskilt anställda delta i utbildning och handledning
- på den enskildes begäran vara behjälplig, ge råd och stöd i arbetsgivarfrågor

Ersättning för utförd personlig assistans

Enligt LSS 18 § får avgift tas ut av dem som enligt beslut av försäkringskassan är berättigad att få assistansersättning enligt LASS. Avgiften för personlig assistans får tas ut inom ramen för sådan ersättning.

Regeringen har i förordning (1993:1091) fastställt att det belopp som högst kan utges per timme under 1994 skall vara 176 kr. RFV: föreskrifter (1993:24) anger att av de 176 kr kan det högsta schablonbeloppet för administrationskostnader mm vara 30 kr/timme. Svenska Kommunförbundet har begärt att kommunerna generellt skulle erhålla 176 kr/tim. Detta har inte godtagits av RFV. Inför 1995 kommer vi att ha behov av kommunernas beräkningsunderlag och beslut om avgiften inför de kommande överläggningarna med staten. Det är därför angeläget att underlag och beslut sänds till Svenska Kommunförbundet, Ingrid Kennborn, Vård och Omsorgssektionen, 118 82 Stockholm.

Total genomsnittlig kostnad

Svenska Kommunförbundet har vid flera tillfällen till Socialdepartementet och Riksförsäkringsverket påtalat de svårigheter som hittillsvarande redovisningssystem innebär. Kraven på detaljerade redovisningar har ökat den kommunala administrationen avsevärt. Det har dessutom uppstått oklarheter om vem som har ansvar för vad. Efter överläggningar mellan Svenska Kommunförbundet, Riksförsäkringsverket samt representanter för kooperativen beslutade Riksförsäkringsverket den 19 maj 1994 om tillägg till föreskriften (1993:24) om assistansersättning, 5 a § 1st:

"När personlig assistans lämnas genom en kommun anses den *avgift* kommunen tar ut av den funktionshindrade *motsvara hans kostnad* för assistansen. Detta gäller under förutsättning att avgiften endast täcker *sådana kostnader som anges i 7 § förordningen* (1993:1091) om assistansersättning. Beräkningen av avgiften får grundas på den *genomsnittliga kostnaden för samtliga de funktionshindrade* som får *personlig assistans genom kommunen under året*. Avgiften får dock inte överstiga det högsta belopp per timme som regeringen fastställt för året. På begäran av försäkringskassan skall kommunen förete det underlag som ligger till grund för beräkningen av avgiften samt ge försäkringskassan möjlighet att under året ta del av redovisningen av kostnaderna för den lämnade assistansen." (Vår kursivering).

Föreskriften gäller från och med den 1 januari 1994.

Beräkningsunderlag

Kommunen skall beräkna en genomsnittlig avgift, vilken enligt kommunalagen normalt fastställs i kommunfullmäktige. Vår tolkning efter samråd med RFV är följande. Kommunen är ansvarig för hur den genomsnittliga avgiften framräknas. Kostnaderna bör beräknas på basis av väl dokumenterat och genomtänkt underlag. Försäkringskassorna har möjlighet att granska kommunens underlag.

Vid kommunens beräkning av den genomsnittliga kostnaden är det angeläget att samtliga kostnader redovisas. Avgiften kan dock högst vara 176 kr/timme.

Enligt RFV får beräkningen baseras på följande kostnader:

- Lönekostnader vari ingår, lön, lönetillägg för obekvämt arbetstid inkl resttid mellan två funktionshinder, semesterkostnad/semesterdagstillägg, sociala avgifter, pensionskostnader, ev. avtalade avgifter som kommunen åtagit sig för personalen.
- Administrationsersättningen vari ingår
 - administration**
 - bokföring
 - revision
 - lönehantering
 - ADB-kostnader
 - annonsering, fakturering och dyl
 - arbetsledning**
 - del i arbetsledning
 - lokaler
 - resekostnader (kostnader för resor mellan funktionshinder)
 - arbetskläder
 - utbildning**
 - kurskostnad och lön under utbildningen
 - handledning, gruppmöten
 - omkostnader**
 - för assistenten vid aktiviteter tillsammans med den enskilde. Det sistnämnda kan vara kaffe, resor, biobiljetter och dyl.

Den blankett som ligger som **bilaga** till cirkuläret är ett exempel på stödblankett för uppgifter till försäkringskassan och kan användas vid beräkning och sammanställning av kostnaden för personlig assistans.

Arbetsformer

Socialförsäkringsnämndens beslut om det antal timmar den assistansberättigade beviljas överlämnas till den enskilde. Kommunen erhåller kopia på samtliga beslut fattade i försäkringskassan. Om kommunen får i uppdrag av den enskilde att ge personlig assistans bör denne överlämna försäkringskassans underlag till kommunen. Genom uppdraget att utföra personlig assistans påtar sig kommunen ansvaret för att assistansen utförs på ett bra

sätt för den enskilde samt att detta sker enligt intentionerna i LSS. Kommunen ansvarar för att rätt person anställs och har därmed ett arbetsgivar- och arbetsmiljöansvar.

Redovisning vid utförd personlig assistans

Kommunen redovisar månadsvis antalet utförda timmar för varje assistansberättigad person samt timkostnaden dvs den genomsnittligt uträknade för kommunen/år för detta. Den enskilde eller dennes företrädare skall skriva på denna redovisning/räkning. Kommunen behöver inte längre redovisa anställningsbesked, löneunderlag, löneplacering eller schema till försäkringskassan.

De timmar som kommunen utfört som personlig assistans kan gälla anställning som vårdbiträde, anhörigvårdare eller personlig assistent skall redovisas från det datum då assistans beviljats. Assistansersättning enligt Lagen om assistansersättning (LASS) får lämnas högst 3 månader tillbaka räknat från den månad då ansökan eller anmälan gjorts. En assistansberättigad kan ha fått fler timmar beviljade enligt LASS än det antal timmar som fram till beslutet utförts hos honom eller henne. Eftersom det inte förekommer retroaktiva anställningar inom kommunen och inte heller försäkringskassan kommer att kunna acceptera retroaktiva anställningar i privat regi, kommer kassan inte att kunna utbetala ersättning för dessa timmar.

Sjukvikarie m m

Enligt propositionen till LSS är det kommunens ansvar att sätta in vikarie vid en assistents sjukdom. Detta gäller endast sjukvikarie eftersom vikarie vid en assistents utbildning och semester ingår i assistansersättningen. Ansvaret avser alla personer som erhåller personlig assistans oavsett vem som är arbetsgivare. Kommunen, kooperativ eller enskilda arbetsgivare bör komma överens om rutiner kring detta.

Preliminär räkning

Om det drar ut på tiden att fastställa avgiften kan kommunen skicka räkning på avgiften för assistansen. När kommunen slutligen fastställer avgiften kan försäkringskassan ersätta ev merkostnad retroaktivt.

Tidigare skickade räkningar

Riksförsäkringsverkets beslut om genomsnittlig kostnad gäller från årets början. De utbetalningar som tidigare gjorts och som bygger på annan beräkningsgrund kan om det är stora skillnader i timavgift regleras gentemot den nu aktuella avgiften. Försäkringskassan måste dock informeras om vilka räkningar som har lämnats med för låg avgift.

Information med anledning av detta cirkulär besvaras av Ingrid Kennborn
tfn 08-772 43 27, Lotta Kärgen tfn 08-772 47 45 eller Andreas Hagnell
tfn 08-772 42 50

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET
Allmän kommunalpolitik
Vård och Omsorg

Lenart Jonasson

Ingrid Kennborn